RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE XIIe KAMER

A R R E S T

nr. 215.149 van 14 september 2011
in de zaak A. 201.642/XII-6691

In zake: 1. Kathleen SOMERS
2. Ayla SOMERS, vertegenwoordigd door Kathleen Somers
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Arnout De Wachter
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Montignystraat 91-93
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de VZW ONDERWIJSINRICHTINGEN ZUSTERS DER CHRISTELIJKE SCHOLEN ZUID-ANTWERPEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jean Hendrickx
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozannastraat 24
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. Een eerste vordering, ingesteld op 6 september 2011, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid 1° van de beslissing van 23 augustus 2011 van de raad van bestuur van de vzw Onderwijsinrichtingen van de Zusters van de Christelijke Scholen Zuid-Antwerpen om de delibererende klassenraad niet opnieuw samen te roepen en 2° van de beslissing van 30 juni 2011 van de delibererende klassenraad van klas 2DM van het Regina Pacis Instituut dat Ayla Somers het tweede jaar van de eerste graad, moderne wetenschappen, algemeen secundair onderwijs, met vrucht heeft beëindigd en mag overgaan naar het volgende leerjaar “behalve naar het eerste jaar van de tweede graad ASO”.

2. Een tweede vordering, eveneens ingesteld op 6 september 2011, strekt tot het opleggen bij uiterst dringende noodzakelijkheid van voorlopige maatregelen, onder verbeurte van een dwangsom.

II. Verloop van de rechtspleging

3. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 september 2011, om 10.30 uur.

Staatsraad Johan Lust heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Arnout De Wachter, die verschijnt voor de verzoekende partijen, en advocaat Christophe Vangeel, die loco advocaat Jean Hendrickx verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Diane Mareen heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. De feiten

4. Ayla Somers volgt in het schooljaar 2010-2011 het tweede jaar van de eerste graad ASO, moderne wetenschappen, aan het Regina Pacisinstituut te Hove, van de vzw Onderwijsinrichtingen Zusters der Christelijke Scholen Zuid-Antwerpen.

Met een document van 30 juni 2011 wordt meegedeeld dat de delibererende klassenraad van klas 2DM heeft beslist dat zij een B-attest behaalde:

“ De leerling heeft het tweede jaar van de eerste graad met vrucht beëindigd en mag overgaan naar het volgend leerjaar behalve naar het eerste jaar van de tweede graad ASO”. Volgend advies wordt daarbij gegeven: “Gezien je de leerplandoelstellingen van het 2de jaar Moderne Wetenschappen niet gehaald hebt voor Frans en wiskunde, adviseert de klassenraad een tweede graad TSO naar mogelijkheden en interesse. Informeer je bij het CLB”. Volgens haar rapport van dezelfde dag behaalt Ayla Somers een jaartotaal van 64 %, met 55 % voor Frans (47 % voor Frans-kennis en 64 % voor Frans-vaardigheden) en 54 % voor wiskunde.

Overleg met de ouders van Ayla brengt de pedagogisch directeur er niet toe om te beslissen dat een nieuwe bijeenkomst van de klassenraad gerechtvaardigd is.

Met een brief van 1 juli 2011 tekent de moeder van Ayla beroep aan bij de beroepscommissie.

De beroepscommissie adviseert op 22 augustus 2011 het schoolbestuur om de delibererende klassenraad niet opnieuw samen te roepen. Gemotiveerd wordt:

> “Het oordeel van de delibererende klassenraad dat Ayla niet mag overgaan naar het eerste jaar van de tweede graad algemeen secundair onderwijs stoelt onder meer op de vaststelling dat enerzijds voor Frans over het gehele schooljaar er een ernstig tekort is op het gebied van kennis (o.a. de vervoeging van de werkwoorden), en Ayla anderzijds voor wiskunde maar 33% van de punten behaalde op het belangrijk onderdeel getallenleer.
> De klassenraad wijst ook erop dat Ayla ernstige problemen heeft bij het verwerken van grote gehelen, wat een vaardigheid is die in de tweede graad a.s.o. belangrijker wordt.
> Er is niets dat erop wijst dat de inschatting door de leerkrachten op onjuiste gronden berust, of op ondoordachte wijze zou zijn tot stand gekomen.
> Goede voornemens voor de toekomst botsen met de omstandigheid dat Ayla door de aansporingen op het einde van het schooljaar 2010-2011 wist dat zij reeds het voorbije jaar een extra inspanning moest leveren en moest laten zien wat zij echt waard was”.

Op 23 augustus 2011 beslist de raad van bestuur van verwerende partij om de delibererende klassenraad niet opnieuw samen te roepen gelet op het

advies van 22 augustus 2011 van de beroepscommissie.

IV. De ontvankelijkheid van de vordering tot schorsing

5. De artikelen 68 en volgende van het besluit van 19 juli 2002 van de Vlaamse regering betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs (hierna: organisatiebesluit) organiseren tegen de beslissingen van de deliberende klassenraad een beroep binnen de school. Vatbaar voor beroep is op het eerste gezicht alleen de eindbeslissing waarmee die beroepsprocedure wordt afgesloten, te dezen de beslissing van 23 augustus 2011 van de inrichtende macht dat de deliberende klassenraad niet opnieuw dient samen te komen met het oog op het nemen van een definitieve beslissing. Ambtshalve wordt dan ook vastgesteld dat de vordering tot schorsing niet ontvankelijk is in zoverre ze gericht is tegen de tweede bestreden beslissing, zijnde de beslissing van eind juni 2011 van de deliberende klassenraad.

Deze vaststelling belet niet dat de eventuele onwettigheden die aan de tweede bestreden beslissing kleven wel nuttig kunnen worden ingebracht tegen de eindbeslissing van 23 augustus 2011 om de deliberende klassenraad niet opnieuw samen te roepen.

V. De gegrondheid van de vordering tot schorsing

A. De schorsingsvoorwaarden

6. Luidens artikel 17, §§ 1 en 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid worden besloten onder de drievoudige voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden, dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen, en dat een uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is.

B. De voorwaarde van een ernstig middel

Standpunt van de partijen

7. Verzoeksters voeren in een *eerste middel* "Onwettigheid van de motivering" aan. Zij lichten in een *eerste onderdeel* toe dat de delibererende klassenraad geen motivering heeft gegeven voor zijn beslissing. In een *tweede onderdeel* zetten verzoeksters uiteen dat Ayla 50 % behaalde en voor geen enkel vak een tekort heeft, zodat de klassenraad haar beslissing "bijzonder goed" moest motiveren, wat niet het geval is geweest. Wat de beslissing van de raad van bestuur betreft merken verzoeksters op dat ze geen eigen motivering bevat en dat, in zoverre het advies van de beroepscommissie geacht zou worden deel uit te maken van de beslissing van de raad van bestuur, nergens uit blijkt dat de klassenraad met de daarin vermelde overwegingen rekening heeft gehouden tijdens zijn beoordeling. Bovendien stroken de overwegingen niet met de feiten, aangezien Ayla voor Frans-kennis geen tekort heeft over het gehele schooljaar en geenszins een ernstig tekort.

In een *tweede middel* -"Onwettigheid van de bestreden beslissing"- doen verzoeksters gelden dat de klassenraad geen oog heeft gehad voor het gehele jaarresultaat voor de gehele opleiding en evenmin voor het gehele resultaat per vak, maar integendeel enkel rekening heeft gehouden met kleine onderdelen van een deel van een vak.

8. In de nota antwoordt verwerende partij in substantie dat de beslissing van de delibererende klassenraad wel degelijk gemotiveerd is, dat een eindresultaat van 60 % of meer en de afwezigheid van tekorten op individuele vakken niet uitsluiten dat een B-attest wordt gegeven, dat het voor de interpretatie van een cijfer niet zonder gevolgen is als een leerling meer dan 50 % heeft maar vooral punten haalt op onderdelen die voor de toekomst minder relevant zijn en daarentegen slecht scoort voor onderdelen die zullen blijven terugkeren, dat de beoordeling of de leerling al dan niet zonder meer een A-attest krijgt tot de discretionaire bevoegdheid van de klassenraad behoort, dat het een algemeen bekend gegeven is dat met zulke lage cijfers als Ayla Somers heeft voor twee hoofdvakken en één bijvak "ook de bijkomende gegevens uit het dossier bekeken

worden, het klasgemiddelde, de mediaan, de evolutie over het schooljaar, enz.", dat indien men de globale evolutie van de leerling, de behaalde punten en de beoordelingscriteria voor het toekennen van een attest in overweging neemt, vastgesteld moet worden dat de beslissing tot toekenning van een B-attest de enige juiste was, en dat de inrichtende macht zich de conclusie van de interne beroepscommissie heeft eigen gemaakt.

Beoordeling

9. Verwerende partij noemt het "pertinent onjuist" dat de beslissing van de delibererende klassenraad niet gemotiveerd zou zijn en verwijst daartoe naar de notulen van de delibererende klassenraad. Tegelijk echter geeft zij ter terechtzitting uitdrukkelijk te kennen dat die notulen en hun inhoud pas voor het eerst worden meegedeeld naar aanleiding van de terechtzitting en dat verzoeksters er niet eerder kennis van hadden.

Precies vanwege dit laatste is de Raad van State tenminste in de huidige stand van de procedure van mening dat niet met de motieven in de notulen rekening mag worden gehouden. Er anders over oordelen, en aannemen dat de motieven pas na het doorlopen van de beroepsprocedure naar voor worden gebracht, komt er op neer de zin en het nut van de bij het organisatiebesluit geregelde beroepsprocedure onderuit te halen. De beroepsprocedure strekt er op het eerste gezicht toe dat de klachten en argumenten van de leerling worden onderzocht en een antwoord vinden. Dit veronderstelt, zo lijkt, dat de leerling die klachten en argumenten met kennis van zaken kan formuleren en dus op de hoogte is gebracht van de motieven van de betwiste beslissing van de delibererende klassenraad.

10. Bijgevolg kan alleen rekening worden gehouden met de motieven die middels het document van 30 juni 2011 zijn meegedeeld. Die motieven zijn op het eerste gezicht tegenstrijdig. In de eerste plaats wordt er in vastgesteld dat Ayla het tweede jaar van de eerste graad met vrucht heeft beëindigd, hetgeen gelet op artikel 38 van het organisatiebesluit inhoudt dat de leerling in voldoende mate de doelstellingen die in het leerplan zijn opgenomen heeft bereikt om naar een volgend leerjaar over te gaan. Vervolgens krijgt Ayla te

lezen dat zij naar de tweede graad TSO dient over te schakelen omdat ze de leerplandoelstellingen van het 2de jaar moderne wetenschappen juist niét heeft gehaald voor Frans en wiskunde.

11. De raad van bestuur heeft dit euvel niet kunnen goedmaken door zich in haar beslissing van 23 augustus 2011 impliciet maar onmiskenbaar aan te sluiten bij het advies van de beroepscommissie, waarin sprake is van een ernstig tekort voor Frans over het hele jaar "op het gebied van kennis (o.a. de vervoeging van de werkwoorden)", van slechts 33% voor wiskunde "op het belangrijk onderdeel getallenleer", en van ernstige problemen bij het verwerken van grote gehelen.

Ten eerste is het aan de delibererende klassenraad om autonoom te oordelen over het aan de leerling uit te reiken attest en mag het schoolbestuur geen eigen argumenten in de plaats stellen van die van de delibererende klassenraad.

Ten tweede moeten wel zeer specifieke redenen blijken om een leerling die 64 % behaalt en voor geen enkel vak een jaartekort heeft, niettemin een B-attest te geven. Die redenen moeten op de concrete en objectieve gegevens van het individuele dossier van de leerling berusten. Daarbij zou de delibererende klassenraad, zoals verwerende partij -getuige haar nota- goed blijkt te weten, alle relevante gegevens moeten betrekken en zou hij niet zonder meer het ene of het andere ongunstige element uit het dossier mogen isoleren, maar moet hij het afwegen tegen de andere concrete gegevens, waaronder de studieresultaten voor de andere toetsen of examens, de evolutie gedurende het volledig schooljaar, het globale jaarresultaat.

In dat licht lijkt het niet te kunnen volstaan om, voor de weigering aan Ayla een A-attest uit te reiken, louter voort te gaan op:
- de vaststelling van een zogeheten "ernstig tekort" voor Frans over het gehele schooljaar wat specifiek "kennis" betreft, waarbij verzoeksters op het eerste gezicht terecht er op wijzen dat Ayla alleszins in de laatste examenperiode geen tekort heeft voor Frans-kennis (maar voor dagelijks werk en examen 54 % behaalt), dat haar jaargemiddelde voor Frans-kennis 47 % bedraagt en aldus eerder

van een klein dan van een "ernstig" tekort doet blijken, en dat er geen tekort is voor het geheel van het vak Frans, waarvoor Ayla een jaartotaal van 55 % heeft (klasgemiddelde 61 %);
- haar percentage van 33 % voor het onderdeel getallenleer van het vak wiskunde, voor welk vak op zich zij een jaartotaal van 54 % behaalt;
- op niet nader beargumenteerde ernstige problemen bij het verwerken van grote gehelen.

12. De aangevoerde middelen zijn in de besproken mate ernstig.

C. De voorwaarde van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel en van een uiterst dringende noodzakelijkheid

13. Verzoeksters zetten uiteen dat Ayla verder ASO wenst te volgen, dat aangezien zij niet mag overgaan naar een hoger jaar in het ASO zij verplicht wordt het tweede jaar van de eerste graad ASO opnieuw te volgen, en dat zij dan ook een schooljaar dreigt te verliezen en leerachterstand riskeert.

14. Verwerende partij betwist niet dat de voorwaarden van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel en een uiterst dringende noodzakelijkheid vervuld zijn. Van zijn kant ziet evenmin de Raad van State reden ertoe om dat tegen te spreken.

Ook aan de tweede en derde voorwaarde voor een schorsing is voldaan.

VI. *De vordering tot het opleggen van voorlopige maatregelen onder verbeurte van een dwangsom*

15. Verzoeksters vragen "te besluiten dat Ayla Somers door verwerende partij voorlopig als een leerling die geslaagd is in het tweede jaar van de eerste graad ASO, richting Moderne Wetenschappen, wordt beschouwd, wat haar verdere deelname aan het eerste jaar van de tweede graad ASO betreft" en "[o]ndergeschikt verwerende partij op te dragen om de deliberererende klassenraad samen te laten komen binnen de 10 dagen na het uit te spreken arrest om de

beslissing dd. 30.06.2011 te heroverwegen, in aanmerking nemend de ernstige bezwaren door verzoekster aangebracht en het resultaat van de beraadslaging aan verzoekster en Ayla Somers mee te delen bij aangetekend schrijven de dag nadien". Gevraagd wordt bovendien een dwangsom op te leggen van 500 euro per dag dat de opgelegde maatregel niet wordt nageleefd.

16. Voor de Raad van State is hier en nu niet aannemelijk gemaakt dat het met het oog op het veiligstellen van de belangen van verzoeksters nodig is om, bovenop de hierna uit te spreken schorsing, ook nog de gevorderde voorlopige maatregelen op te leggen.

BESLISSING

1. De Raad van State beveelt de schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de beslissing van 23 augustus 2011 van de raad van bestuur van de vzw Onderwijsinrichtingen Zusters der Christelijke Scholen Zuid-Antwerpen om de deliberererende klassenraad niet opnieuw samen te roepen met het oog op het nemen van een definitieve beslissing over Ayla Somers.

2. De Raad van State verwerpt de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid voor het overige.

3. De Raad van State verwerpt de vordering tot het opleggen van voorlopige maatregelen bij uiterst dringende noodzakelijkheid onder verbeurte van een dwangsom.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 14 september 2011, door de Raad van State, XIIe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	staatsraad, waarnemend voorzitter,

bijgestaan door

Greta Scheveneels,	griffier.

De griffier	**De voorzitter**
Greta Scheveneels	**Johan Lust**